

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Valg af 11 Medlemmer til et Udvalg angaaende Forslag til Lov om militære Personers Skattepligt.

Paa Forslag af Formanden valgtes: *Johannes Jensen, Ravn, Ingvard Jensen, Jørgen Jensen, Sandbæk, Martin Hansen, Andreassen, Mortensen, Zahle, Slengerik og Dinesen.*

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Valgene til Rigsdagen.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2515).

Lovforslaget sattes under Forhandling.

R. Andersen: Som den højtærede Indenrigsminister ved Fremsættelsen af nærværende Lovforslag udtalte, er det i alt væsentligt for Folketingets Vedkommende i Overensstemmelse med det Lovforslag, som blev vedtaget af Folketinget den 7. Marts 1911, hvad saavel Kredsenes Antal som Omlægningen angaar. Jeg finder derfor ikke Anledning til at gaa ind paa en videre Forhandling om dette. Der er kun et enkelt Punkt, hvorom jeg ønsker at udtale mig lidt, nemlig det Antal af Valgkredse, som indeholdes i Lovforslaget. Der foreslaas nemlig 129 Valgkredse med en Maksimumsgrænse af 132. Jeg tror at være i Overensstemmelse med den altovervejende Del af Tingets Medlemmer saavel som af Befolkningen, naar jeg mener, at man ikke ønsker en større Forøgelse af Kredsenes Antal, end der er nødvendig for for at kunne faa en retfærdig Fordeling uden at nedlægge nogen bestaaende Valgkreds. Jeg har imidlertid ment, at dette ogsaa kunde lade sig gøre uden en Forøgelse, som nu foreslaaet, af 15 Kredse, og at vi mulig kunde nøjes med en Forøgelse af 6 à 7 Kredse, og jeg skal tillade mig at pege paa, hvordan jeg mener, det kan lade sig gøre.

Maa jeg først gøre opmærksom paa, at medens man fra nogle Sider har krævet en Forøgelse af Valgkredsenes Antal i Forhold til Stigningen af Folketallet, har man fra anden Side modsat sig denne Forøgelse af Valgkredsenes Antal. Jeg skal tillade mig at se lidt tilbage i Tiden fra Grundlovens Givelse. Allerede i den

grundlovgivende Rigsforsamling i 1849 forandredes Udkastet til Grundlovsforslaget fra en Valgkreds for omtrent hver 12,000 Indbyggere til en Valgkreds for hver 14,000 for at undgaa at komme for højt op med Tallet af Valgkredse. Næste Gang der var Tale om dette, ved Grundlovsforandringen i 1866, forandrede man atter Forholdstallet i Stedet for at forøge Kredsenes Antal, idet man satte Tallet op til omtrent 16,000 Indbyggere for hver Valgkreds. Man vil heraf se, at Regeringen og Rigsdagen stadig har været kede af at forøge Valgkredsenes Antal ud over det strengt nødvendige. Kravet om flere Valgkredse rejstes dog stadig, og i 1871 kom det til Afstemning over en Dagsorden, som var saalydende: „I Betragtning af, at Grundlovens § 32 hverken ifølge sin egen Ordlyd eller efter den Fortolkning, Lovgivningen har givet den gennem dens Anvendelse, gør det til en Nødvendighed under de nuværende Forhold at forøge Folketingsvalgkredsenes Antal, og at Oprettelsen af flere saadanne Kredse i øvrigt findes utilraadelig, gaar Folketinget over til den næste Sag paa Dagsordenen.“ Man afviste altsaa den Gang Kravet om en Forøgelse af Kredsenes Antal ved at vedtage en Paastand paa Overgang til Dagsordenen, der lød, som jeg nu har oplæst. Fordringen om flere Valgkredse ophørte imidlertid ikke dermed, der blev fremdeles rejst Krav derom i næsten hver Samling, og Resultatet var, at der i Tiden fra 1871 til 1894 ikke mindre end 11 Gange blev rejst Fordring om et forhøjet Antal Valgkredse. Da Folketællingen i 1890 viste, at Indbyggertallet nu var steget saa stærkt, at der var 21,421 Indbyggere for hver Valgkreds; medens Grundloven bestemte omtrent 16,000, fremsatte Ministeriet Estrup i 1891 Forslag til en Valgkredsordning med 137 Valgkredse. Folketinget vedtog ganske vist at gaa til de 137 Valgkredse, men med en helt anden Fordeling end den, som indeholdtes i Regeringens Forslag. Der opnaaedes derfor ikke Enighed, og der blev altsaa heller ikke den Gang noget af Forøgelsen. Endelig i 1894 naaede man at gennemføre en midlertidig Valgkredsordning, som forøgede Kredsenes Tal med 12. Disse 12 Kredse kom i det væsentlige København og de større Byer til gode. Før Udvidelsen var Indbyggertallet naaet til 21,500 og Vælgertallet til 3,500 pr. Valgkreds. Efter de 12 Kredses Oprettelse gik Indbyggertallet ned til 19,000 og Vælgertallet til 3,200 pr. Kreds.